

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2020. január 20.
(OR. en)

5033/20

CFSP/PESC 5
COPS 3
CLIMA 3
DEVGEN 2
ENV 5
ONU 2
RELEX 3

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács következtetései a klímadiplomáciáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a klímadiplomáciáról szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács a 2020. január 20-i, 3742. ülésén fogadott el.

A Tanács következtetései a klímadiplomáciáról

1. Az éghajlatváltozás minden országban és térségben egzisztenciális fenyegetést jelent az emberiségre és a biológiai sokféleségre nézve, és sürgős kollektív fellépést tesz szükségessé. Az Európai Unió vezető szerepet tölt be e téren, és eleget tesz idevágó kötelezettségeinek. Az Európai Tanács a 2019. december 12-i következtetéseiben jóváhagyta azt a célkitűzést, hogy az EU a Párizsi Megállapodásban kitűzött célokkal összhangban 2050-re klímasemlegessé váljon. Az IPCC 1,5 °C-os globális felmelegedésről szóló különjelentését is figyelembe véve az Európai Bizottság előterjesztette az európai zöld megállapodást, amely az egész gazdaságra kiterjedő átmenetre és egy fenntartható növekedési stratégiára vonatkozó javaslatokat tartalmaz, törekedve arra, hogy a folyamat méltányos és egyben inkluzív is legyen, valamint célul tűzi ki a jólétnek a bolygónk védelme mellett történő megőrzését. Az EU-nak jó példával kell elől járnia annak érdekében, hogy világviszonylatban is fokozódjanak az ambíciók ezen a téren.
2. A legfrissebb tudományos bizonyítékok – többek között az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) jelentései – azt mutatják, hogy a kibocsátások mértéke a globális erőfeszítések ellenére világviszonylatban továbbra is nő. Az a megállapítás, hogy az Északi-sarkvidék felmelegedésének üteme a világszerte mért átlag több mint kétszerese, kiemelt problémát jelent, amely komoly globális következményekkel jár. Súlyos aggodalomra adnak okot azok a közelmúltbeli jelentések is, amelyek szerint a csökkenő csapadékmennyiség és a hőmérséklet-emelkedés miatt a Földközi-tenger térsége az éghajlatváltozás hatásai által leginkább érintett területek egyike, valamint az is, hogy a Balti-tenger, a Fekete-tenger és az Északi-tenger az átlagosnál gyorsabb ütemben melegszik. A globális fellépés és ambíció jelenlegi szintje egyre jobban elmarad a Párizsi Megállapodásban jóváhagyott céloktól. Ez a diszkrépancia vezetett el annak a fiatalok által irányított mozgalomnak a létrejöttéhez, amely fellépést sürget a tudománnyal való lépéstartás jegyében. A Tanács hangsúlyozza, hogy 2020 döntő fontosságú év lesz az ambíciók szempontjából. Az EU valamennyi részes felet felszólít arra, hogy a Párizsi Megállapodással összhangban aktualizálják nemzetileg meghatározott hozzájárulásukat és fokozzák azok egyértelműségét, átláthatóságát és érthetőségét, valamint hogy jelentsenek be az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátást támogató fejlesztési stratégiákat, a lehető legambiciózusabb intézkedéseket vállalva az éghajlatváltozás kezelésének sürgősségére tekintettel.

3. Ezért rendkívül sürgető feladat, hogy megerősítsük az éghajlatváltozás miatti vészhelyzetre adott globális választ. Az Európai Uniónak eltökélt szándéka, hogy elősegítse a globális ambíció szintjének növelését, és minden rendelkezésére álló eszközt fel fog használni az éghajlatváltozás jelentette kihívás kezelésére. Sürgősen fokozni kell az Uniót kívüli erőfeszítéseket. Az Európai Tanács a decemberi ülésén felszólította a Bizottságot és a főképviselőt, hogy fordítsanak különös figyelmet a klímadiplomáciára. A nemzetközi szerepvállalás azokra az ambiciózus törekvésekre fog épülni, amelyeket az Európai Unió saját maga is képvisel az összes érintett ágazat vonatkozásában, és egyúttal az uniós diplomácia legfőbb prioritása lesz 2020-ban.
4. Az éghajlatváltozás eredményes kezeléséhez elengedhetetlen a megerősített és tartós nemzetközi szerepvállalás. Az éghajlat-politikai fellépés szabályozásához nélkülözhetetlen multilaterális keretet változatlanul a Párizsi Megállapodás jelenti. Mindazonáltal az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezménye Felelősek Madridban megrendezett 25. Konferenciáján (COP25) született eredmények is azt támasztják alá, hogy az államok, a helyi és regionális hatóságok, a civil társadalom és a magánszektor részéről – a pénzügyi intézményeket is beleértve – mielőbb további intézkedésekre van szükség.
5. Az Európai Uniónak szorgalmaznia kell, hogy az Unióval egyetemben a harmadik országok is intenzívebb tevékenységeket folytassanak. Az Európai Unió növelni fogja azt a támogatást, amelyet az érintett részes felek számára egyrészt a nemzetileg meghatározott hozzájárulások felülvizsgálatához és teljesítéséhez biztosít – többek között a nemzetileg meghatározott hozzájárulásokkal kapcsolatos partnerség útján –, másrészt pedig az ambiciózus hosszú távú stratégiák kidolgozásához nyújt, már a Glasgow-ban megrendezésre kerülő COP26 előtt is, elősegítve ezáltal, hogy a lehető legambiciózusabb intézkedések szülessenek. Az Európai Unió a továbbiakban is konstruktív, ugyanakkor határozott partnerként fog eljárni. A biztonságos és fenntartható alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens fejlődésnek az előmozdítása érdekében e célból valamennyi uniós külpolitikai eszközt, köztük a fenntartható pénzügyi eszközöket és a kereskedelempolitikát is igénybe fogjuk venni. Emlékeztetve arra, hogy a klímasemlegesség megvalósításával együtt meg kell őrizni az EU versenyképességét is – többek között a kibocsátáshelyezés kezelését célzó olyan hatékony intézkedések kidolgozásával, amelyek összhangban állnak a WTO előírásaival –, a Tanács nyugtázza a Bizottság azon szándékát, hogy javaslatot kíván tenni egy, a karbonintenzív ágazatokra vonatkozó, az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmusra. A Tanács felhívja a figyelmet arra, hogy a harmadik országokkal és régiókkal kötött uniós megállapodások szintén lehetőséget kínálnak éghajlat- és környezetpolitikai párbeszéd és együttműködés folytatására. A harmadik országokban található létesítményeknek a legszigorúbb nemzetközi környezetvédelmi és biztonsági előírásoknak kell megfelelniük.

6. A Tanács emlékeztet arra, hogy az EU és tagállamai továbbra is elkötelezettek amellelt, hogy fokozzák a nemzetközi forrásoknak az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozása céljára való mozgósítását. Ez a fejlett országok által kitűzött azon közös cél megvalósításának a részét képezi, hogy 2020-tól egészen 2025-ig a források, eszközök és csatornák széles körének bevonásával évente együttesen 100 milliárd USD összeget bocsássonak rendelkezésre az éghajlatváltozás mérséklésének és az ahhoz való alkalmazkodásnak a céljára fejlődő országokban, feltéve hogy érdemi mérséklési intézkedésekről van szó és biztosított a végrehajtás átláthatósága. A Tanács továbbá hangsúlyozza, hogy a hozzájárulók szélesebb körének kell részt vennie ezekben az intézkedésekben. A Tanács üdvözli a nemzeti és nemzetközi szinten a finanszírozás fenntarthatóságát és a klímasemlegességet illetően született kezdeményezéseket, így többek között a pénzügyminiszterek közelmúltban létrejött éghajlat-politikai koalícióját, valamint a fenntartható finanszírozással foglalkozó nemzetközi platformot.
7. Ezzel párhuzamosan a Bizottság, a főképviselő és a tagállamok mélyíteni fogják az éghajlat-politika terén partnerországokkal és regionális szervezetekkel folytatott kétoldalú együttműködést. Kiemelt feladatként együtt fogunk működni a nem uniós G20-országoknak a globális üvegházhatásúgáz-kibocsátás háromnegyedéért felelős gazdaságaival, valamint az éghajlatváltozás hatásai által különösen sújtott, leginkább kiszolgáltatott országokkal, köztük a legkevésbé fejlett országokkal és a fejlődő kis szigetállamokkal az éghajlatváltozás előidézte új helyzethez való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaival szembeni rezilienciájuk erősítése terén, valamint a fenntartható fejlődési célok elérésének az előmozdításában. Ezzel összefüggésben az EU a jövőben is kiáll majd az emberi jogoknak, valamint a nemek közötti egyenlőségnek és a nők önrendelkezésének a tiszteletben tartása, előmozdítása és védelme mellett.

8. A Tanács hangsúlyozza, hogy a harmadik országokkal folytatott együttműködést illetően testreszabott megközelítéseket kell alkalmazni, figyelembe véve azt is, hogy az éghajlat-politikai fellépés segítése érdekében méltányos és társadalmilag kiegyensúlyozott átállásra van szükség. Ez azt jelenti, hogy annak alapos elemzése alapján, hogy hol érhetőek el eredmények, szorgalmazni kell, hogy mások konkrét intézkedéseket hozzanak, valamint bizonyítani kell a környezeti és gazdasági előnyöket, továbbá azt, hogy a hőmérséklet-emelkedés megállítása globális közjót képvisel. Az olyan intézkedések, amelyek arra irányulnak, hogy az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó intézkedések útján felgyorsítsák a partnerországokon belüli éghajlat-politikai fellépést, a gazdaság összes ágazatát érinteni fogják – csakúgy, mint az Unióban –, és szükségessé fogják tenni a meglévő kétoldalú párbeszédet és szakmai együttműködés elmélyítését. Azok a tagállamok, amelyek már meglévő éghajlat-politikai és energiaügyi programokkal rendelkeznek a G20-csoport nem uniós országaival, megosztják majd a kétoldalú együttműködéssel kapcsolatos tapasztalataikat, hogy ezáltal koherens és hatékony uniós klímadiplomáciát lehessen biztosítani, amely az erdőirtás elleni küzdelemre, az integrált vízkészlet-gazdálkodás előmozdítására és a biológiai sokféleség megőrzésére irányuló tevékenységeket is magában foglalhatja. Meg kellene vizsgálni a döntéshozók, a civil társadalom és az üzleti szféra innovatív, a meglévő keretekkel szoros összhangban történő bevonásának lehetőségét is.
9. A pekingi EU–Kína csúcstalálkozó, a lipcsei vezetői találkozó, az EU–Japán csúcstalálkozó, az EU–Afrikai Unió csúcstalálkozó, az EU–India csúcstalálkozó, valamint egyéb jelentős 2020-as nemzetközi rendezvények, mint például az óceánokkal foglalkozó lisszaboni ENSZ-konferencia vagy az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezménye részes feleinek kunmingi 15. konferenciája jó alkalmat kínálnak az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos szövetségek és fellépések megerősítésére egy olyan esztendőben, amikor is kulcsfontosságú nemzetközi megbeszélések zajlanak majd az éghajlat, az óceánok és a biológiai sokféleség témájában. A Bizottság, a főképviselelő és a tagállamok arra is kiemelt hangsúlyt fognak helyezni, hogy támogassák az EU közvetlen szomszédainak erőfeszítéseit, nevezetesen a déli szomszédországokban, a keleti partnerség országaiban és a Nyugat-Balkánon, különösen ami az átállás által leginkább érintett régiókat és ágazataikat érinti.

10. Az Európai Unió teljes mértékben tisztában van azzal, hogy az éghajlatváltozás megsokszorozza a nemzetközi stabilitást és biztonságot érintő fenyegetéseket, amelyek mindenképp a leginstabilabb és legkiszolgáltatottabb helyzetben lévőköt sújtják, felerősítik a környezeti terhelést és a katasztrófakockázatot, hozzájárulnak a megélhetés elvesztéséhez, valamint lakhelyelhagyásra kényszerítik az érintett lakosságot. A főképviselő, a Bizottság és a tagállamok a partnerországokkal folytatott stratégiai együttműködésünkben a továbbiakban is figyelembe veszik majd az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos tényezőket és kockázatokat, a vízkészleteket illetően is, és folytatni fogják az olyan megelőző intézkedésekre irányuló munkát, mint például a korai előrejelző rendszerek. A Tanács továbbra is arra ösztönzi az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsát (ENSZ BT) és az ENSZ teljes rendszerét, hogy hozzon létre átfogó információs bázist az ENSZ BT számára az éghajlatváltozással összefüggő biztonsági kockázatokról, hogy a békét és a biztonságot érintő fenyegetések értékelése és kezelése során teljes mértékben vegye figyelembe a rövid és hosszú távú éghajlati, illetve környezeti kockázati tényezőket országos, regionális és nemzetközi szinten egyaránt, hogy használja fel a teljes ENSZ-rendszer szakértelmét arra, hogy működőképes válaszokat találjon e kockázatokra, valamint hogy erősítse meg a helyszíni ENSZ-missziókat.
11. A Tanács emlékeztet a biztonságról és védelemről szóló, 2019. június 17-i következtetéseire, amelyekben elismeri, hogy az éghajlat és a biztonság közötti összefüggések okán a környezetvédelmi kérdések és az éghajlatváltozás a KBVP-missziók és -műveletek szempontjából is relevánsak, a katonai képességtervezésre és -fejlesztésre gyakorolt hatásaikat is beleértve. A Tanács felszólít e munka folytatására és a különböző szereplők közötti együttműködésnek – az Unió döntéshozatali autonómiájának sérelme nélkül történő – elmélyítésére.
12. A 2019. december 12-i európai tanácsi következtetésekből foglaltak nyomán a Tanács felkéri a főképviselőt, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mihamarabb lássanak neki közösen egy a klímadiplomáciára vonatkozó olyan stratégiai megközelítés 2020. júniusig történő kidolgozásának, amely konkrét, operatív megoldásokkal áll elő az e tanácsi következtetésekből meghatározott célok elérésére. Ezt a feladatot az EU zöld diplomáciai hálózata is támogatni fogja – gondoskodva az uniós energiadiplomáciával való teljes körű szinergiáról –, és az a harmadik országokban működő uniós küldöttségek és tagállami nagykövetségek egyesített erőforrásaival fog megvalósulni. A Tanács a 2020-ban, Glasgow-ban megrendezésre kerülő COP26 előtt még visszatér majd a kérdésre.